

La cultura entre emancipació i mercat

Published by [Interacció](#) [1] on 14/07/2017 - 09:15 | Last modification: 19/08/2026 - 07:29

Cultura, de Terry Eagleton, parteix d'una dificultat elemental: cultura és una paraula capaç de designar coses molt diferents, des de les arts i el desenvolupament intel·lectual fins als valors, les pràctiques simbòliques o tota una forma de vida. Eagleton no intenta resoldre aquesta polisèmia amb una definició definitiva. La utilitza per interrogar **què fa possible la cultura, quines relacions de poder la travessen i què passa quan el capitalisme incorpora la creativitat als seus propis mecanismes de producció.**

Aquesta perspectiva situa el llibre dins la tradició marxista de crítica cultural que ha caracteritzat bona part de l'obra d'Eagleton. La cultura no apareix com una esfera autònoma de la vida social. Té **condicions materials d'existència**: perquè pugui existir una classe especialitzada d'artistes i intel·lectuals cal que una societat disposi dels recursos i de la divisió del treball que ho facin possible. D'aquí deriva també la distinció entre cultura i civilització: totes dues evolucionen relacionades, sense arribar a confondre's. La civilització proporciona estructures i formes d'organització; la cultura els atribueix significats, valors i maneres de viure.

La cultura no existeix al marge de les condicions materials que la fan possible.

A partir d'autors com Edmund Burke, Jonathan Swift i Oscar Wilde, Eagleton examina també la capacitat de la cultura per construir vincles, identitats i formes de pertinença. La nació, en aquesta lectura, no es manté únicament mitjançant institucions polítiques o normes jurídiques. Costums, hàbits, simpaties i formes compartides de vida contribueixen a produir la cohesió social. La cultura és, per tant, una força que participa activament en la construcció de les comunitats.

Oscar Wilde permet a Eagleton introduir una altra dimensió decisiva: **la relació entre cultura, privilegi i llibertat**. L'accés a la cultura depèn també de la disponibilitat de recursos i de temps. Aquesta constatació connecta amb la seva lectura socialista: una societat emancipada no hauria de limitar-se a redistribuir riquesa, sinó que hauria d'ampliar les possibilitats de desenvolupament cultural i de vida no sotmesa íntegrament a la necessitat productiva. La cultura adquireix així una dimensió crítica perquè pot imitar, parodiar i subvertir les convencions socials.

El tram final del llibre concentra una de les tesis més significatives. Eagleton observa que l'expansió dels estudis culturals cap al cinema, els mitjans de comunicació i la cultura popular ha coincidit amb una creixent centralitat econòmica de la cultura. L'aparició de les **indústries creatives** exemplifica aquesta transformació: allò que en la tradició marxista podia representar una activitat oposada a la utilitat capitalista passa a ser incorporat als processos d'acumulació, adquisició i explotació. La creativitat deixa així de funcionar necessàriament com un exterior del mercat i es converteix en un dels seus recursos. Eagleton estén aquesta crítica a la progressiva mercantilització de la universitat.

Cultura funciona com una introducció accessible al pensament cultural d'Eagleton que com una reformulació

decisiva de la seva teoria.

Referència

Eagleton, T. (2017). *Culture*. Taurus

Llibre registrat i disponible al catàleg bibliogràfic [C](#) [2][ERCles](#) [2] especialitzat en polítiques culturals i pensament contemporani.

Categories: Llibre

Categories: Recursos i publicacions

Tags: pensament cultural

Tags: economia de la cultura

Tags: sectors culturals i creatius

Tags: desigualtats culturals

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2017/cultura-terry-eagleton>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/7000>